

MTBT KÖNYVTÁRI ADATLAPnyilvántartási szám: **545**

Szerző:	Ágoston Gábor
Cím:	Az oszmán hódítás és Európa
Eredeti cím:	The Last Muslim Conquest: The Ottoman Empire and Its Wars in Europe, Princeton & Oxford: Princeton University Press, 2021.
Fordította:	Varga Krisztina
Kiadás helye és éve:	Budapest, 2022.
Kiadó:	Rubicon Intézet
Oldalszám:	528
Nyelv:	magyar
Copyright:	Rubicon Intézet Nonprofit Kft. Hungarian translation © Varga Krisztina, 2022
ISBN:	978-615-6280-12-1
ISSN:	
Elektronikus változat:	
Példányszám a könyvtárban:	1
A kötetet a Magyar-Török Baráti Társaság vásárolta 2022-ben	

TARTALOM

Előszó	11
--------------	----

I. RÉSZ: FELEMELKEDÉS

1 Az első oszmánok	24
<i>A törökök és a bizánci világ</i>	25
<i>Szent harcosok és határbégek</i>	27
<i>Történelmi eshetőség és véletlenek</i>	30
<i>Anyagi jutalom és vallási legitimáció</i>	32
<i>A Balkán-félsziget geopolitikája</i>	34
<i>A nikápolyi keresztes hadjárat</i>	37
2 Vereség és megújulás	40
<i>Timur és az ankarai vereség</i>	41
<i>A hatalom tartópillérei: timár birtokok és a szandzsákok</i>	45
<i>A hatalom tartópillérei: a gyermekadó és az állandó hadsereg</i>	46
<i>A hódítás stratégiái</i>	50
<i>Az oszmán előrenyomulás megállítása: Zsigmond király ütközőállamai</i>	55
<i>A dunai határvédelem</i>	61
<i>A Habsburg-Jagelló rivalizálás</i>	63
<i>Európa utolsó támadó keresztes hadjárata: az 1444. évi várnai csata</i>	65
<i>Íjak, tűzfegyverek, és katonai akkulturáció</i>	67
3 Konstantinápoly	72
<i>Konstantinápoly meghódítása</i>	73
<i>Az egyetemes uralom igénye</i>	77
<i>A birodalom új fővárosa</i>	79
<i>Új vezírek garnitúrája</i>	80
<i>A hadsereg irányítása</i>	85
<i>Az új palota és a birodalmi tanács</i>	87
<i>Az oszmán Konstantinápoly és Európa</i>	89

4 Hódítások	96
1456, Nándorfehérvár: európai kereszties hadjárat – oszmán vereség	97
A belső harcok kihasználása: Moreától a Krímig	99
Oszmán fenyegetés és dinasztikus rivalizálás Közép-Európában	104
Kihívás keleten: Az Akkojunluk és a szafavidák	109
A Mameluk Szultanátus elfoglalása	117
Az elszalasztott lehetőség: az Indiai-óceán	120
Európai visszhangok és oszmán tengeri előkészületek	123
Az erőgyensúly változása a Duna mentén	129
Jegyzetek	133

II. RÉSZ: BIRODALMAK CSATÁJA

5 Szulejmán Magyarországon	146
Szulejmán és a dunai védelmi vonal összeomlása	147
Mohács	153
A „legnagyszerűbb győzelem”?	159
Vitatott trónra lépések	160
Kárelhárítás	165
6 Birodalmi vetélkedések	172
Az oszmán–Habsburg versengés	173
Hajsz a univerzális monarchiáért	179
Reálpolitika és Magyarország felosztása	181
Oszmán–szafavida küzdelem a főhatalomért	189
Gondok Erdélyben	192
Halál Szigetvár alatt	198
7 Túlterjeszkedés	202
A Vörös-tenger és az Indiai-óceán	203
A Moszkvai Nagyfejedelemség és az oszmánok	208
Ciprus és a lepantói ütközet	212
Lepanto után	214
Kisebb háborúk: A boszniai–horvát határvidék	217
A tizenöt éves háború	220
Vereség és konszolidáció: A szafavida határvidék	226
Jegyzetek	228

III. RÉSZ: A BIRODALOM KÖTŐSZÖVEETE

8 Erőforrások és katonai hatalom	242
<i>A birodalmak, határvidékek és erőforrások feltérképezése</i>	244
<i>Az oszmán haderő</i>	249
<i>Az oszmán tengeri haderő</i>	257
<i>A hadügyi forradalom és az oszmánok</i>	261
<i>A Habsburgok katonai kötelezettsége és a határvédelem</i>	268
9 Katonai átalakulások	274
<i>Habsburg katonai pénzügyek és a rendek</i>	278
<i>Az oszmán hadsereg létszámának növekedése</i>	282
<i>A tartományi haderő és a kapu halki felemelkedése</i>	289
<i>Oszmán katonai pénzügy</i>	292
10 Jogi hadviselés és diplomácia	298
<i>Versengő címek és igények a szuverenitásra</i>	299
<i>Az oszmán jogi hadviselés eszközei: fegyverszünetek és békeszerződések</i>	303
<i>A rövid fegyverszünetektől az örök békéig</i>	306
<i>Alkalmi követségek és állandó követek</i>	310
<i>Nyelv és diplomácia</i>	317
11 Követségek, dragománok és hírszerzés	324
<i>A konstantinápolyi európai követségek mint a kémkedés központjai</i>	325
<i>Követségi dragománok és a hírszerzés</i>	332
<i>A Porta dragománjai és a hírszerzés</i>	338
<i>Többes ügynökök</i>	343
<i>Oszmán információszerzés</i>	345
<i>A végvidékek hírszerzése</i>	347
<i>Jegyzetek</i>	354

IV. RÉSZ: VÉGVIDÉKEK ÉS VÉG NÉLKÜLI HÁBORÚK

12 Határok és végvidékek	368
<i>Felmérések és szuverenitás</i>	369
<i>Határmegállapítások</i>	373
<i>Földrajzi adottságok és határvédelem</i>	380
<i>Határtartományok és igazgatási stratégiák</i>	383
13 Az iszlám vitatott védőbástyája	388
<i>Erődítések és helyőrségek</i>	389
<i>A végek őrzői</i>	397
<i>A védelem ára</i>	402
<i>Kondomínium és a szuverenitás földrajza</i>	406
14 Vég nélküli háborúk	412
<i>Háború Velencével: Kréta és Dalmácia</i>	413
<i>Erdély és lázadó fejedelmek</i>	418
<i>A vazallusok megregulázása és az északi határok megszilárdítása</i>	423
<i>Habsburg-oszmán háborúk</i>	428
<i>Az utolsó hódítások: Kandia és Kamieniec</i>	432
<i>Bécs ostroma</i>	435
<i>A Szent Liga elleni háborúk</i>	438
<i>Jegyzetek</i>	449
<i>Epilógus</i>	449
<i>Köszönetnyilvánítás</i>	465
<i>Kronológia</i>	469
<i>Bibliográfia</i>	475